

Asia: VN/5283/2020

Hallituksen esitys ulkomaalaislain 5 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiinteistöyönantajat ry:n lausunto hallituksen esityksestä ulkomaalaislain 5 luvun muuttamisesta (VN/5283/2020)

Kiinteistöyönantajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ulkomaalaislain 5 luvun muuttamisesta.

Kiinteistöyönantajat edustaa toimialaa, jonka yritykset ovat merkittäviä maahanmuuttajien työllistäjiä Suomessa. Ulkomaalaisten osuus alan työvoimasta on yli 20 prosenttia, pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa osuus on huomattavasti suurempi. Tehokas ja sujuva työhön johtava maahanmuutto on yhteiskunnallisesti, inhimillisesti ja taloudellisesti tärkeää. Kiinteistöpalvelualan yritykset edistävät omalta osaltaan ulkomaalaistaustaisten integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan tarjoamalla heille työtä ja toimeentulon.

Kiinteistöyönantajat pitää hyvänä ja tärkeänä, että työhön johtavan maahanmuuton edistäminen ja siihen liittyvät työlupaprosessin jousto- ja nopeutustavoitteet kohdistuvat esityksessä kaikkien työvoimapulasta kärsivien alojen eritasoiin tehtäviin. Kiinteistöyönantajat pitää positiivisena myös sitä, että lakiuudistuksessa tähdätään niin sanottuun kevyempään oleskelulupamenettelyyn työnantajan sertifiointin käyttöönoton avulla.

Työnantajan sertifiointi

Kiinteistötyönantajat pitää ehdotusta uudeksi työnantajan sertifiointimenettelyksi hyvänä sikäli kuin se tuo sujuvuutta ja nopeutta oleskelulupahakemusten käsittelyprosessiin, se ei synnytä itsessään liian työlästä ja vaikeaselkoista prosessia ja sen piiriin saadaan riittävästi työnantajia.

Kiinteistötyönantajat pitää esitettyjä työnantajan omaan pääomaan ja vahvistettuun tulokseen sekä liikevaihtoon liittyviä sertifiointin kriteerejä liian tiukkoina ja katsoo, että erityisesti liikevaihtoon liittyvä 2 miljoonan euron edellytys rajaa hyviä, pienempiä yrityksiä perusteetta sertifiointimahdollisuuden ulkopuolelle. Yrityksillä voi myös olla pandemian kaltaisista, itsestään riippumattomista syistä johtuvia negatiiviseen tulokseen johtavia taloushaasteita tilikauden aikana, mutta tästä huolimatta ne pystyvät hoitamaan velvoitteensa vastuullisesti ja oikea-aikaisesti. Vähintään 10 työnteon perusteella myönnetyn oleskeluluvan ehto on niin ikään turhan korkea.

Lakiehdotuksen 78 §:n säännöskohtainen perustelu, joka koskee sertifiointin peruuttamista tilanteessa, jossa peruuttamiseen pitäisi ryhtyä, jos tulisi ilmi, ettei työnantaja ole huolehtinut ja voidaan päätellä, ettei se vastaisuudessa kykene huolehtimaan velvoitteistaan, on Kiinteistötyönantajien mielestä epäselvä. Kiinteistötyönantajat huomauttaa, että sertifiointin peruuttaminen olisi kohtuutonta esimerkiksi tilanteessa, jossa sertifioidun suuren työnantajan hektisessä arjessa tulisi ilmi yksittäinen tapaus, jossa työtunnit eivät ole täysin täyttyneet. Yksittäiset tilanteet eivät saisi vaikuttaa sertifiointiin, vaan tilannetta tulisi aina arvioida kokonaisuutena.

Kiinteistötyönantajat kiinnittää samalla huomiota mainehaittaan liittyvään suureen huoleen, joka saattaa toteutua, jos sertifiointia ei pystytä hakemaan, sitä ei myönnetä tai sen menettää ilman moitittavaa menettelyä. Erityisesti suuret työnantajat, mutta myös pienemmät, voivat joutua liiketoimintaa haittaavan vertailun kohteeksi, koska sertifioidujen työnantajien lista on julkinen.

On hyvä, että hallituksen esityksessä on maininta siitä, että sertifiointin uudelleen hakeminen voidaan käynnistää ilman karenssia, jos sertifiointi on peruutettu työnantajasta johtumattomasta syystä ja että - jos työnantaja haluaa - syy sertifioidujen listalta poistamiseen on tällöin mainittava. Kiinteistötyönantajat toteaa kuitenkin, että vastaavaa menettelyä pitäisi soveltaa myös sellaisessa rikkeeksi luokiteltavassa tilanteessa, jossa työnantajan ei voida osoittaa toimineen moitittavasti sekä tilanteessa, jossa kyse on selkeästi yksittäistapaukseen liittyvästä rikkeestä.

Sertifiointimaksu

Hallituksen esityksessä on maininta siitä, että sertifiointiin on mahdollista liittää erillinen työnantajalta perittävä maksu, joka korvaisi syntyviä kustannuksia sekä vähentäisi puutteellisia sertifiointihakemuksia.

Kiinteistöyönantajat toteaa, että jos työnantajalle aiheutuu sertifiointista kuluja, niiden on oltava kohtuullisia ja oikeassa suhteessa sertifiointista saataviin hyötyihin. Jos sertifiointi peruutetaan työnantajasta johtumattomasta syystä, sertifiointin uudelleen hakemisen pitää olla maksutonta.

Lupamenettelyn kesto

Kiinteistöyönantajat toteaa, että hakemusten käsittelyajat ovat esityksessä edelleen aivan liian pitkät ja että niitä on määritelty liian monta erilaista. Kiinteistöyönantajat katsoo, että kaikki hakemukset olisi pääsääntöisesti ja etenkin sähköisesti tehtyinä käsiteltävä enintään kuukaudessa.

Hallitusohjelmaan kirjattu keskeinen tavoite keskimäärin kuukauden käsittelyajasta on kirjattava lakiin, jotta lakiesityksen yhteiskunnalle tärkein tavoite, lupamenettelyn nopeutuminen, toteutuisi käytännössä.

Sähköinen hakumenettely ja suullinen kuuleminen, ml. etäkuuleminen

Kiinteistöyönantajat pitää välttämättömänä, että lupamenettelyä tehostetaan mahdollisimman nopeassa tahdissa automatisoinnin ja digitalisoinnin avulla. Kiinteistöyönantajat korostaa, että tavoite sähköisen hakumenettelyn lisäämiseksi on tärkeä jo lupaprosessin tunnistautumisvaiheessa, jotta lupaprosessin kokonaiskesto saataisiin nopeutettua. Kiinteistöyönantajat kannattaa niin ikään suullisen kuulemisen, ml. etäkuuleminen, laajentamista koskemaan kaikkia lupatyyppejä samaten kuin sitä, että kuuleminen voisi tarvittaessa tapahtua edustustojen ohella ulkoisen palveluntarjoajan tiloissa.

Ennakkopäätöksestä luopuminen

Hallituksen esityksessä ehdotetaan poistettavaksi nykyinen ulkomaalaislain 75 § eli TE-toimistolle tehtävä ennakkotietopyyntö työntekijän oleskeluluvan myöntämisen edellytyksistä.

Kiinteistöyönantajat katsoo, että mahdollisuus olisi hyvä pitää edelleen olemassa - etenkin, jos saatavuusharkintamenettely pidetään yhä voimassa.

Kiinteistöyönantajat tuo samassa yhteydessä esille, että olisi tärkeää, että työvoiman saatavuusharkinnasta luovutaan oleskelulupaprosessin muun sujuvoittamisen ja nopeuttamisen ohella. Vapautuvat resurssit tulisi kohdentaa sellaisten korkean riskin työnantajien valvontaan, jotka rikkovat työehtosopimusten määräyksiä ja lakisääteisiä velvollisuuksiaan.

Kiinteistöyönantajat toteaa vielä lopuksi, että uudistuksen yhteydessä olisi ollut tärkeää tarkastella myös 5 luvun työnteko-oikeuden päättymistä koskevaa sääntelyä. Yönantajan tiedonsaanti työntekijänsä työnteko-oikeuden päättymisestä ei toimi nykyisellään, joten myös kyseiset lainkohdat vaatisivat pikaista uudistamista.

Brax Tiia
Kiinteistöyönantajat ry